

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989. JÚLIUS 23

VASÁRNAP

Ö S S Z E F O G L A L Ó

- Újabb részletek váltak ismeretessé NÉMETH Miklós Bild am Sonntag nyugatnémet lapnak adott interjújából: Az új alkotmány végleges szakít a sztálinizmussal és a kommunista párt vezető szerepével. A miniszterelnök jelenleg nem látja lehetségesnek a KGST-ből való kilépést, bár szerinte e szervezet több hátrányt mint előnyt jelent 1583
- NYERS Rezsővel készült interjót közölte az IZVESZTYIJA a pártelnök és Grósz Pártfőtitkár hétfőn kezdődő moszkvai látogatása előtt 159
- A tegnapi megtartott időközi képviselői választások közül csak Gödöllőn sikerült betölteni a megüresedett országgyűlési tisztséget 1561, 1590, 1580
- A Vasárnapi Újság tartalmából:
- Nyilatkozik Hoós-Hutás Gergely, volt főiskolai docens. Elmondja hogy kényszerítették egy jegyzőkönyv aláírására a "hírheft" felvételi botrányval kapcsolatos ügyben (562)
 - Kedden érkezik Magyarországra B.Graham a világhírű amerikai prédikátor - beszélgetés életéről, családjáról és tevékenységéről. A jövő szombaton tartja evangelizációs igehirdetését a Népstadionban B. Graham (1569)
 - Milyen lesz a vallásgyakorlás, az etikai kérdések az állam és az egyház közötti viszonyban, az Állami Egyházügyi Hivatal megszűnését követően? - Beszélgetés Sarkadi Nagy Barnával, az Egyházpolitikai Titkárság vezetőjével (1571)
 - Csurka István elmélkedése annak kapcsán, hogy október 23-át a nemzeti kiegyezés napjának javasolta az MSZMP bpesi pártbizottsága (1577)
-
- Embercsempészek tevékenykednek a nyugati országokban. A vasfüggöny bontásával párhuzamosan többnyire román és NDK-állampolgárok próbálnak meg átjutni Magyarországról Ausztriába 1582
- A magyarországi ellenzék keserű csapásként érte a tegnapi pótválasztásokon tapasztalt érdektelenség - véli a BBC 1583
- Bonn óvja polgárait, hogy a magyar-osztrák határon át próbáljanak Nyugatra, első sorban az NSZK-ba szökni 1584
- Zsámbékon megalakult az Új Nemzedék állampolgári közéleti szervezet, amely a szervezők szándéka szerint az országgyűlési választásokon is fel akar lépni 1586
- Bpsten Zsidó Múzeumban megkoszorúzták a cionizmus megalapítójának emléktábláját 1587
- Gondolat-jel - tartalom 1582
30 perc alatt a föld körül - tartalom 1587

Az SZKP külügyi osztályának vezetője megerősítette, hogy tud a Hitler-Sztálin paktumhoz csatolt jegyzőkönyvről, amely Európa felosztásáról szólt	1585
Gorbacsov és a bányászsztrájk	1591

1989. július 23. - VASÁRNAP

KOSSUTH - adó

VASÁRNAPI ÚJSÁG

7.00 h

NÉMETH Miklós miniszterelnök megerősítette, hogy legkésőbb jövő év június 8-áig szabad és demokratikus választások lesznek hazánkban.--- (Ismétlés)

A Tegnap megtartott időközi képviselői választások közül csak Gödöllőn sikerült betölteni a megüresedett országgyűlési tiszteket. Roszig(?) Gábor evangélikus lelkész, az ellenzéki pártok színeiben az érvényes szavazatok 69,2 %-át nyerte el. Szegeden és Kecskeméten pótválasztás lesz augusztus 5-én, mert most a szavazásra jogosultak több mint fele nem jelent meg az urnáknál. Ugyanez a helyzet Kiskúnfélegyházán is, de itt azért, mert a három jelölt közül egynek sem sikerült megszereznie a leadott voksot több mint felét. - Megfigyelők szerint a nyári meleg miatt szavaztak ilyen kevesen, egyesek ugyanakkor úgy vélik, hogy a lakosság közömbössé vált a politika iránt.

Brüsszel:

A Közös Piac külügyminisztere szerint Európa térképe át fog alakulni, ha a térség keleti felében sikerül megvalósítani a politikai és gazdasági reformokat. F.Andriessen Londonban tartott előadás, ahol megpróbálta felvázolni az Európai Közösség jövőbeli külpolitikáját. Elmondta, hogy a közösség teljes mértékben támogatja a magyar, lengye és szovjet reformtörekvéseket. Romániával, Bulgáriával, az NDK-val és Csehszlovákiával kapcsolatban a Közös Piac álláspontja mértéktartóbb, mert ezekben az országokban - úgymond - még a régi rendszer van hatalmon. Kifejtette: ahhoz, hogy a kelet-európai államok felzárkózhassanak a világgazdasághoz, nagyobb szabadságot kell adniuk a piaci erőknek és bővíteniük kell a tulajdonformákat. Andriessen

(Vasárnapi újság)

megerősítette, a Közös Piac bizottsága megteszi a szükséges lépéseket, hogy segíthessenek Lengyelországnak és Magyarországnak nehézségei leküzdésében.

Madrid:

Spanyolország hivatalosan titlakozott Csehszlovákiánál, mert megtagadták A. Dubcek, volt pártvezetőtől a kiutazási engedélyt. Azért akart Spanyolországba utazni, hogy részt vegyen egy konferenciasorozaton, amely a szovjetunióbeli átalakítással foglalkozik. Dubcek tavaly Olaszországban járt, ahol előadást tartott a csehszlovákiai helyzetről és élesen bírálta a mostani prágai vezetést.

Időjárásjelentés: ---

Folytatjuk Koós-Hutás Gergely, volt főiskolai docenssel készített riportunkat. Beszélgetőtárs: B. Király Györgyi.

- (Koós-Hutás) Szeretném elmondani, hogy Vajda Alajos nyomozó ügyész kényszerítő erejének hatására írtam alá ezeket a csúfondáros dolgokat.
- Maga ezt aláírta és maga azt beismerte, hogy ezt a 30-ezret tényleg átadta, méghozzá azt hiszem, hogy a saját gépkocsijában.
- Ezt én látszatra, ha a papírokat nézzük, csakhogy ezeket a papírokat tartalmilag nem én fogalmaztam, tehát a beismerő vallomás csak annyit jelent, hogy velem kényszerből aláírtak.
- Mivel vezették magát arra, hogy ezeket aláírja? Fizikai erőszakkal, vagy lelki erőszakkal?
- Mind a kettővel.
- Verték is?
- Gumibottal nem vertek.
- Semmivel.
- De volt, amikor elgáncsoltak és egy vascsőbe pld. úgy beütöttem a fejem a Tolnai utcában, hogy eljárultam. Gyógyszert nem adtak. Az elején másfél deci vizet kaptam egy napra. Tíz napig nem engedtek mosdani. Sokszor úgy vittek kihallgatásra, hogy mosdani nem engedtek.

(Vasárnapi újság)

Megalázó volt és lassan tudatosították, hogy minden úgy van, ahogy ők akarják.

- Végülis maga megtört.

- Igen, ilyen értelemben meg. Az életemért küszködtem. Sokszor hallottam, hogy a szomszéd zárkákban hogyan verik az embereket, hallottam, hogy meghalt valaki, - tehát én csak életben akartam maradni, ezért úgy gondoltam, hogy mindent aláírok, amit csak akarnak. Majd azt hittem, hogy egy független tárgyaláson, független bíróság előtt úgyis kiderül, hogy tartalmilag képtelenségek.

- Mi volt ez a Hajós-ügy, térjünk erre vissza, erre a gépkocsihistóriára?

- Az én gépkocsimról van szó ebben, mert hát azt hitték, hogy hát nekem valami szép gépkocsim van és bizonyítani tudom, hogy ebben a gépkocsiban - egy 12 éves, jelenleg 12 éves Wartburg - nem volt motor február óta. Motor nélkül állt a József Attila-telepen, nagyon messze a minisztériumtól.

- Hajós Mihály kiment oda a József Attila telepre a maga motor nélküli Wartburgjába, hogy maga ott tudjon neki odaadni 30-ezer Ft-ot.

- Mi soha olyan viszonyban nem voltunk, nem beszélve, hogy emberileg sem álltunk mi közel egymáshoz. Én soha semmit nem csináltam neki, ő sem nekem. Távoli kollegák voltunk és kész. Egymást tiszteltük.

- És most maga akkor hogy tudhat ... elszámolni a lelkiismeretével, mert hát akkor én mondhatom azt, hogy Hajóst maga keverte bajba?

- Pontosan. A papírok és a látszat szerint én kevertem, illetve én adtam az ügyészeknek, a nyomozóknak, Vajda Alajoséknak jogi alapot arra, hogy utólag igazolják Hajós Mihály letartóztatását, ugyanis az történt, hogy Hajós Mihályt letartóztatták. Mivel semmiféle terhelő dolgot nem találtak, a felvétellel kapcsolatost...

- Maga volt az egyetlen terhelő bizonyíték; a maga vallomása.

- Az egyedül az én vallomásom lehetett az, tehát kitaláltak egy ilyen vallomást és ezt velem aláíratták. A kényszerhez hozzátartozik még az is, pontosan a Hajós Mihállyal kapcsolatos bűncselekmény-mese kitalálásakor közölték velem, hogy választhatok: vagy aláírom - és akkor a feleségemet láthatom egy pár percre -, vagy őt is vendégül látják a Tolnai utcában.

- Ezt ki mondta magának?

(Vasárnapi újság)

- Vajda Alajos személyesen. Akkor aláírtam.

- És maga nem kérdezett vissza, vagy - nem voltam még rab, tehát szerencsére nem voltam ilyen helyzetben -, magának nem volt olyan lehetősége, hogy visszakérdezzen, hogy hát a feleségét mégis milyen jogcímen, vagy milyen alapon látnák itt vendégül?

- Meg kell hogy mondjam, elég szemtelen hangon viselkedtem és elég kekk voltam - az ő fogalmazásuk szerint. Megkérdeztem és közölték, hogy egy feleségre mindig rá lehet mondani, hogy bűntárs. Aztán később fenyegettek édesanyám letartóztatásával és Hajós Mihállyal kapcsolatban a pénzek valamilyen módon történő átadására, - de hát se időpont, se semmi nem stimmelt, szóval a legfurcsább dolgok. Az egész hazugság aláírására úgy került sor, hogy Vajda Lajos vette a telefont és közölte: Koós-Hutás két gyerekét vegyétek állami gondozásba!

- Ezt maga hallotta?

- Ezt én hallottam és nekem azt mondta, hogy én nem akarok együttműködni velük, nem akarom segíteni a nyomozás, - ez annyit jelent, hogy én nem akarok hazamenni, nem akarok a gyermekeimről gondoskodni, tehát állami gondozásba kell venni, mert az "állambácsi" - azaz ők - ilyen jók. Én akkor elkezdtem kiabálni, hogy kérem, kérem a tollat! Vajda Lajos elővette az aranyszínű golyóstollát, vagy tolltollát és akkor aláírtam, hogy igen, Hajósnak ekkor adtam pénzt, akkor adtam pénzt, - ahogy kívánták. CSakhogy én utána a bíróságon már nem voltam hajlandó ezeket a hazugságokat vállalni. Ugyan kaptam tanácsot tőlük és utasítást, hogy hogyan kell viselkednem majd a tárgyaláson, de most már a koncepciók perekről elég sok irodalom van. Egyértelműen ugyanezeket az utasításokat megkaptam, mint mondjuk Rajk Lászlóék is megkapták, hogy hogyan kell viselkedni, de én ahelyett, hogy úgy viselkedtem volna, én a bíróságnak elmondtam, hogy milyen tanácsokat kaptam. Ezzel kezdtem az egészet. Az utasítás úgy szólt Vajda Lajos és Bíró Lukács részéről, hogy a bíróságnak minden kérdésére mondja azt, hogy "tisztelt bíróság, nem akarom az időt húzni, ami a jegyzőkönyvben le van írva, az a valós igazság. Köszönöm, hogy meghallgattak." - mindenre ezt mondjam.

- Önnek persze nemcsak ők adtak tanácsot - tegyük hozzá -, hanem nyilván meglehetősen fura körülmények között önnek sikerült megőriznie egy, az egyik vádlotttársától, Fontik(?) Zoltántól kapott levelet.

(Vasárnapi újság)

Ebben ilyenek vannak, hogy "általad is hivatkozott jogászi gondolkodásom azt a komoly tnaácsot adja, hogy van még tíz napod, alaposan gondold át az egészet és óvakodj az igazság feltárásától, mert az valóban megjossa majd neked az igazságszolgáltatás rosszindulatát és meg fogod kapni a lehető maximumot, a 7,5 évet! Ha elvisszük a balhét, úgy mint eddig, akkor nekem 2 évet saccolok - főleg az összecszerűség miatt -, neked pedig 3-4 között. Mindezt persze csak elsőfokra gondolom, a közvélemény megnyugtatóására. Másodfokon feltehetően le fognak venni még belőle. Az ügyet mindenképpen - a "mindenképpen" aláhúzva - le fogják zárni még az újabb felvételük előtt - Zárójelben (le kell nekik, mert utána aktualitását veszíti és rájuk is rossz fényt vet) - zárójel vissza -.Ha ezt valaki megnehezíti, az jóindulatra ne számíton." - Fontik ugye jogász?

- Igen. Dr.Fontik Zoltán a Jogi Egyetemet elvégezte, aztán ott tanított, sőt a jogi kar jogsegély-szolgálatának a vezetője - és ez a tárgyaláson derült ki. Jogilag nagyon tájékozott ember.

- Maga ezt a levelet hogy kaphatta meg egyáltalán ott a börtönben és hogyan őrizhette meg?

- A Markó utcában őt a 3-ik emeleten őrizték, engem a 2-ik emeleten és amikor megtudtam, hogy ott van, akkor én először megpróbáltam szólni neki, aztán írtam,- bár ez tiltott tevékenység, azonban én úgy gondoltam, a tisztességhez hozzátartozik; az én tisztességemhez - hogy figyelmeztessem, hogy én nem vagyok hajlandó ezt a balhét, amit az ügyészek előtt végülis az életbenmaradás miatt vállaltam, végigvinni a bíróságon. Figyelmeztettem, hogy ő úgy készüljön, - én ugyan nem ismerem őt közelebbről, bár a bíróság jó barátommá nevezte ki - hogy koncepcióját, vagy a védekezési taktikáját, vagy bármit építsen fel, mint jogász, és Fontik Zoltán erre válaszolt nekem. Hát én leg-
többször ezeket a cédulákat - úgynevezett börtönbeli zsargonban "lilókat" - elégetjük, vagy eltüntetjük valahogy, én viszont úgy gondoltam, hogy ez nagyon frappáns megfogalmazás Fontik Zoltán részéről, egyik rabtársam hozta, utána pedig eldugtam. Hát azt hiszem, hogy ez nem nagy ötletre vall, de más lehetőséget nem találtam; az emeletes ágy lábai közé tettem be ezt a kis papírdarabkát, hogy amikor kutatnak, hátha megmarad. Aztán amikor elhoztak tárgyalásra, elvittek Balassagyarmatra, ezt végig sikerült mindig magammal vinni,

(Vasárnapi újság)

valahol elrejtve magamon.

- Késsz fifikás rab lett magából.

- Néha azt mondogattam magamnak, hogy azért tanultam, azért szereztem nemcsak egy diplomát, hogy a nehézségeket el tudjam viselni és alkalmazkodni tudjak a kényszerített körülményekhez. Hát a nyomozás során alkalmazkodtam, - így életben maradtam, nem kerültem Kiss György mellé -, a bíróságon viszont már az igazsághoz ragaszkodtam és inkább vállaltam a súlyos meghurcoltatást, mint azt, hogy utána aztán ne merjek Hajós Mihály, vagy ártatlan, a többi ártatlannal meghurcolt és kirúgott ember szemébe nézni. Most legszívesebben egy bíróság; egy független bíróság előtt bizonyítanám az egészszet. Dehát ugye, ha nem hallgatnak meg, ha nincs törvényességi óvás, nincs perújítás, akkor mit tudok tenni? Egyébként két hónapot töltöttem Tökölön. É-hanggal kezdődő parancsnokhelyettes teljesített ott szolgálatot,

- Azért mondja, hogy É-hang, mert elfelejtette a nevét nyilván.

- Nem láttam a nevét kírva és nem akarok rosszat mondani. 1987 december 17-én váratlanul magához rendelt, nem engedett be a terembe, hanem a küszöbön megállítottatott és nagyon-nagyon embertelen és csúnya hangon kioktatott, a trágyába fektetéssel fenyegetett meg, - netalán ott jól is laphatom majd ezzel - és több éven keresztül trágyahordás lehetőségét helyezte kilátásba, ha még egyszer megpróbálok beadványt írni.

- Na most, ezek ugye a per újrafelvételi kérelmek voltak, ezek a beadványok, amikkel ön a hatóságokat már a börtönévei alatt is bombázta.

- Vagy per újrafelvételi kérelem, vagy törvényességi óvási kérelem. Én úgy tudom, az elítélt bármikor írhat a bíróságnak, vagy az ügyészségnek.

- Maga semmiben nem érzi magát bűnösnek?

- Amiben elítéltek, abban nem érzem magam bűnösnek. Abban teljesen ártatlan vagyok.

- És miben bűnös?

- Az első, hogy nem voltam elég kemény és így lehetőséget adtam, - jogi lehetőséget - a nyomozóknak arra, hogy ártatlan embereket, rám való hivatkozással meghurcoljanak.

- "Ártatlan ember" címszó alatt kire gondol?

- Hajós Mihályra és vannak vagy nyolcan-tizen olyan sokadrendű vádlottak, akik egy-egy családot képviselnek.

(Vasárnapi újság)

- Egyetemi hallgatók, vagy főiskolai hallgatók szülei?
- A szülők, és velük együtt természetesen a gyermek is, akit ártatlanul kirúgtak valamelyik intézményből. Különben a vádirat maga nagyon furcsa kívülről. Beterjeszti az V-ik kerületi Ügyészség, de rá van írva, hogy "készítette: a Legfőbb Ügyészség."
- Nem fél attól, hogy most - amit nekem elmondott, amiatt rágalmazásért magát megint beperelik és becsukják? - mondjuk éppen azok, akikről ebben a beszélgetésben szó esett?
- Amit aláírtak velem, hogy azok hazugságok, azt tudom bizonyítani és ha ezt be tudom bizonyítani, ha van fórum, amelyik előtt ezt megtehetem, akkor máris nem rágalmazás, hanem valós állítás és a Büntető Törvénykönyvnek van egy olyan része is, amely a kényszervallatást büntetni rendeli. Netalán még azt is előírja, hogy "a nyomozónak nemcsak joga a nyomozás, hanem kötelessége is a valóság feltárása". Márpedig ha ártatlan embereket megbüntetnek, - ráadásul börtönbüntetésre - akkor valami, valami nem stimmel.
- Nyilván sokat töprengett és gondolkodott azon, hogy ha ez egy koncepció per volt, akkor mi lehetett ennek az értelme; ki lehetett ennek a kiagyalója, kinek volt ez az érdeke és mi célt szolgált az egész?
- Politikai célja nem lehetett, mert éppen az új oktatáspolitikai törvény akkor lépett életbe, 1986 szeptemberében. Ez a törvény tartalmazta azt is, hogy a felvételi eljárásokat korszerűsíteni kell, át kell alakítani. Tehát ezzel nem lehetett kényszeríteni mondjuk a művelődési tárcát valamilyen változtatásra. Nem beszélve, hogy az idén, 1989-ben, az egész ország röhögött már, minden nap az érettségiknél, hogy "most kiderül, most kiderül!" Nekünk a tév-börtönbüntetés ártatlanul, ott pedig egy munkahelyi fegyelmi, hogy állítólag, mert ugye az érettségi tételeknél a borítékok átlátszóak voltak. Csak egy dologra tudok visszalyukadni még, hogy eltűnt egy ember az élők sorából, - ez az a Kiss György - és valamilyen módon, hát a felelősséget egyesek el akarták kerülni, - mert azért akár előzetes letartóztatott, akár nem, felelősséggel tartozik az érte, aki odavitte.
- Kérem szépen, hogyha a Legfőbb Ügyészség, az ugye "állam az államban" - és ezt elmondhatjuk a börtönökről is -, akkor ugye gyakorlatilag mindenféle lehetőség az ottaniaknak rendelkezésére áll ahhoz, hogy különféle ügyeket eltussoljanak, - mert hát nem nagyon szivároog ki az,

(Vasárnapi újság)

ami ott történik. Midezzel én azt akarom mondani, hogy nem igazán értem, hogy a Kiss György halála mellé, vagy a Kiss György halála miatt miért kellett egy ilyen pert(?) szervezni? - amit maga mond, mert hát ugye magának ez a koncepciója, hogy a Kiss György miatt kreálták az önök perét:

- Tényleg, a Legfőbb Ügyészség pillanatnyilag "állam az államban", mert ez a Legfőbb Ügyészség nyomozhat is, a nyomozást felügyeli, sőt, - mint az ügyünkben kiderült - ítéletet hozhat, hiszen a gyerekeket úgy rúgatták ki az egyetemekről, főiskolákról, hogy még bírói eljárás nem is kezdődött, bírói ítélet nem volt, nem volt hol védekezni! Tehát ez egy ÁVH-rendszerű kis intézmény, csak nem az 50-es, hanem a 80-as években. De hogy itt ez az egész ügy miért történt így? Kiss György elég jól futott pártvonalon, mozgalmi vonalon.

- Befolyásos barátai voltak, - mondja - a pártból is, meg a Belügy-minisztériumból is magasrangú rendőrtisztek, stb., stb.

- Igen, és elkezdtek érdeklődni, mi is történt valójában? Így akkor a legegyszerűbb volt ugye, - mert tényleg malőr történt - hát valahogy rendbe kellett hozni ezt. Legegyszerűbb, ha róla kimondjuk, hogy bűnös volt. De tekintettel arra, hogy Kiss György nem dolgozott a felvétellel közvetlenül, sem a Felvételi Irodában, sem a Művelődési Minisztériumban, nem férhetett hozzá, tehát csak úgy lehetett egy bűnt konstruálni; bűncselekményt, hogyha társakat keresünk hozzá.

-

Szinte megfejthetetlen rejtély... Koós-Hutás Gergely, volt főiskolai docenssel beszélgetett B.Király Györgyi.

Vannak olyan művészettörténeti monográfiák, amelyeket az ember szinte egész életén szívesen lapozgatna, mert azok a jó, ilyen témájú művek, amelyek nemcsak az életét mesélik el a művésznak, hanem ott járunk aműhelyében, beleülünk a gondolkodásába, a töprengésébe, a kétkedésébe, majd az egészet, szinte a művet elhelyezve, érezzük és évezzük azt a környezetet, ahová a művész elhelyezte a művét. Hosszú életek töprengéséről van szó és a magyar művészeti monográfiai irodalomnak egy nagyon szép alkotásáról, - amelyet a kezemben tartok. A Rézkarcoló Művészek Alkotó Közössége adta ki, a békéscsaba Kner Nyomdában készült Harangozó Mártának kitűnő munkája Varga Imre szobrászművészről. --- (Ismerteti a könyvet, Varga művészpályáját. ---)

(Vasárnapi újság)

Most pedig - folytatja a VASÁRNAPI ÚJSÁG műsorát -, hallgassunk egy keleti mesét. Mi a kenyér? Elmeséli Bárány Tamás. ---

7.30 h

Bily Graham, a 71 éves világhírű amerikai prédikátor kedden érkezik Magyarországra. Kedden a MAI NAP című napilap 8-oldalas összeállításban mutatja be a prédikátor életét, cslaádját és tevékenységét. Most Komlós Attila, a REFORMÁTUSOK LAPJA főszerkesztője beszélget HARASZTI Sándorral, - orvos-lelkész - aki B.Graham személyes képviselője és tanácsadója kelet-európai ügyekben:

- B.Graham az Evangéliumot hirdeti. Az Evangélium az emberhez szóló jó üzenet, jó hír arról, hogy a mi életünk bizonyos más összefüggésekben is szemlélhető. Az Evangélium átadása, ennek a jóhírnék az átadása egy nagyon személyes, nagyon intim dolog, B.Graham mégis tömegeknek szeret prédikálni. Vajon miért?

- (HARASZTI) Igazában véve B.Graham szeretné az Evangélium jó hírért minden embernek elvinni. Erre valamilyen módot kellett találnia.

Így jött rá, - amit úgy hívunk manapság - hogy"tömegevangelizálás egyéni körülmények között".

- Hogyan lehet tömegben egyénhez fordulni?

- Hát először is, a megszólíttás; az Igének a megszólíttása, az Istennek az egyénhez való szólása, az akkor is az egyénhez szól, ha valaki tömegben van. - Ez az első tétel. Így szól az Isten hozzánk. Másodsor, azok, akik erre a megszólíttásra a szívükben válasznak, azokat B.Graham megkéri, hogy az ő döntésüket nyilvánosan is tegyék láthatóvá; jöjjenek előre, az emelvény köré és indikálják ezzel, hogy 1) elfogadták Jézus Krisztust, mint személyes megváltót, másrészt pedig odaszentelték az ő életüket újra Isten országának a szolgálata-ra. - Ez máris egy egyéni megnyilvánulás és ez egyéni bizonyoságtétellel a tömegek előtt. Nyilvános bizonyoságtétel.

- Sokan azt mondják, hogy B.Graham baptista prédikátor és ezért a hozzá való viszonyulás, az üzeneteihez való viszonyulás bizonyos felekezeti problémákat is felvet. Mi erről a véleménye?

- Én azt hiszem, hogy ez a kifejezés, hogy B.Graham baptista, ez igaz. Hogy baptista prédikátor, ez nem így van. Ti. B.Graham

(Vasárnapi újság)

nem baptista Evangéliumot hirdet, hanem a Jézus Krisztus jó hírét hirdeti minden embernek, minden egyháznak.

- Az evangelizáció egy bizonyos lelki ráhatás is. Belefér ebbe az a türelmesség, - amit egyébként maga az Evangélium is hirdet - nevezetesen, hogy üzenetet átadni olyanoknak, akik nem hívők; történetesen olyanoknak is, akik soha nem tlaálkoztak az Evangéliummal. Hogy viszonyul B.Graham azokhoz, akik a tömegben feltehetően nemcsak hívő emberek vannak, hanem nem-hívők, érdeklődők is?

- Ugye ez a kifejezés hangzott el, hogy "üzenet". Ez a Szentírás eredeti szövegében "az üzenet, ami valakinek szól" és az a valaki aki még nem hallotta az üzenetet. (--- A vallás értelmezéséről vitáz-
nak, az evangelizáció módszereiről, az igehirdetés változatairól.---)
B.Graham viszonyát a kelet-európai nemzetekhez, a kisebbségi jogok megsértésével kapcsolatos, - egyesek szerint félreérthető - megnyilatkozásait Haraszi azzal magyarázza, hogy nem értették meg B.Graham prédikációit. Ő minden egyes nemzetért felelősséget érez. Haraszi B.Graham megbízásából komoly tárgyalásokat folytatott minden egyes országban, ahol kisebbségi probléma van. --- Állítólag az ő közvetítésével engedték ki a Szovjetunióból a Pünkösdiéket, - akik az amerikai nagykövetségen kerestek menedéket. - Egy magyar kisebbségek-lakta külföldi országban is elérte, hogy magyar nyelven prédikálhassanak az református templomban és katolikus templomban. Itt ő volt a tolmács. Egyik nagyvárosban baptista templomot mentettek meg B.Graham a lerombolásból - nem nevezi meg sem az országokat, sem az érintett városokat. - Sokmindenről nem beszélhetnek, mert kényes kérdések és bizalmas közvetítések állnak még előttük feladatként.---

-

A JÖVŐ HÉTEN SZOMBATON, JÚLIUS 29-ÉN TARTJA B.GRAHAM EVANGELIZÁCIÓS IGEHIRDETÉSÉT A NÉPSTADIONBAN. - A televízió rögzíti, a Petőfi- adó viszont egyenes adásban közvetíti az eseményt. Tehát július 29-én, szombaton 19 óra 05 perctől 20 óra 15 percig.

-

Amikor híre járt, hogy megszűnik az Állami Egyházügyi Hivatal, nem siratták meg az intézményt. A kérdés azonban változatlanul fennmarad: milyen lesz a vallásgyakorlás; etikai kérdések az állam és az egyház közötti viszonyban. Ezt a rendkívül sokoldalú és még kimunkálatlan

(Vasárnapi újság)

kérdést fejtegeti Győri Béla, amikor mikrofon elé ültette SARKADI Nagy Barna miniszterhelyettest, az Egyházpolitikai Titkárság vezetőjét

- Köszöntöm a VASÁRNAPI ÚJSÁG stúdiójában SARKADI Nagy Barna miniszterhelyettest. - Kedves Barna, előljáróban engedj meg egy kérdést nekem: mióta dolgoztál te az Állami Egyházügyi Hivatalnál?
- (SARKADI) Nagyjából öt esztendeje, 1984-től.
- Gondolom, hogy a hallgató most meglepődik, hogy ilyen személyes hangon kérdezlek, de egy korosztály vagyunk. Te hányban születted?
- 1944-ben.
- Egyházpolitikával egészen furcsa körülmények között találkozott gyermekkorában. Ugye?
- Így van. Kicsit meglep, de jól is esik a személyes kérdés, hiszen én sohasem csináltam abból titkot, hogy katolikus édesanyám nyomán katolikus vallásúra kereszteltek, református édesapámtól is a kereszténység nagy értékeiből sohat magamévá tehettem. Mint az ehhez a korosztályhoz tartozók sokan, magam is voltam első áldozó, ministráns és van egy olyan gyermek-élményem, ami megmaradt egész mostanáig bennem. Gyulán gyerekeskedtem, úrnapi körmenet volt éppen a városban és a klerikális reakció elleni harc akkori apostolai úgy gondolták végbevinni ezt a harcot, hogy a környéken található Hoffer-traktorokat meneteltették szembe a körmenettel.
- Nem te vagy különös helyzetben; a mi korunk van rendkívül nehéz helyzetben. Volt egyszer egy hivatal Magyarországon, úgy hívták, hogy Állami Egyházügyi Hivatal. Született 1950-ben. Titkolt, de valóságos szándékkal született meg ez az intézmény, nevezetesen, hogy előkészítse az egyházak végső elszámoltatását, illetve lebontását. Na, aztán ebből semmi nem lett. Illetve hát lett, egy szörnyű tragédia. Dehát olyan korban vagyunk most, amikor tisztességesen szeretnénk elszámolni az elmúlt 40 esztendővel. Egyházi körökben sokszor hallottam, hogy az elmúlt 40 évben ezen az oldalon is, meg azon az odalon is követtek el hibákat. Ez a mondat engem mindig sért.
- Én is így vagyok ezzel. Nemcsak hogy tudománytalan, de mélységesen igazságtalan és bántó kölcsönösen elkövetett hibákról beszélni. Itt

(Vasárnapi újság)

az 50-es évekre gondolok elsősorban, - mert hisz' igazuk van talán azoknak, akik azt mondják, hogyha a katolikus egyház abban az időben toleránsabb, vagy rugalmasabb magatartást tanusít, több eredményt lehetett volna elérni, mert ez igen kétséges. A dolog lényege mégis csak az, hogy nem egyenlő erejű felek álltak egymással szemben, hanem az egyház, ill. az egyházak részéről tkp. megnyomorított, intézményeiktől megfosztott társadalmi csoportok, másrészt pedig a másik oldalról, a hatalom oldalán, a hatalom minden eszközével, - az elnyomás, a sarokba szorítás minden eszközével - rendelkező erők, így hát ebben a helyzetben kölcsönösen elkövetett hibáról beszélni, mélyen igazságtalan.

- Igen. És ez a korszak volt az, - egy egykori ÁVH-s alezredestől tudom - hogy amikor pld. a római katolikusoknál elkészült a Püspöki Kar konferenciájának a jegyzőkönyve, akkor a jegyzőkönyvet hamarabb kapta meg Rákosi Mátyás, mint a... püspök, vagy püspök kari titkár. De erről már sokat beszéltünk. A mi tlaálkozásunk célja az, hogy beszéljünk a jelenlegi alakuló-változó egyházpolitikáról. Engedd meg, hogy megkérdezzem, miért a furcsa helyzet, hogy egyszer van a Minisztertanács mellett működő Tanács, - mely Tanácsnak tagjai főpapok és állami emberek - és másodsor vagytok ti a minisztériumban, - te miniszterhelyettesi rangban - és ott meg egy Titkárság dolgozik. Mi a feladata a két intézménynek?

- Bizony, most a kezdet kezdetén támad néhány félreértés, amelyet érdemes eloszlatni. Talán nem is az ÁEH megszüntetése; léte, vagy nemléte a fontos kérdés az utóbbi időben, hanem az, - az egyébként kormányzati döntéssé, Elnöki tanácsi döntéssé érett - szándék, elhatározás és annak megvalósítása, hogy bontson le az állam minden olyna korlátot, amely az egyházak szabad és független működését, illetve a vallásgyakorlás szabadságát képes volna korlátozni. Azaz, ne legyenek többé olyan hatósági jogkörök, amelyek az egyházak működését korlátozzák, befolyásolják és ellenőrzik. Ez meg is történt tkp., a legtöbb olyan hatósági ..., - például az egyházi állások betöltésére vonatkozó előzetes egyetértés hatósági jogkörei - már megszűntek az Elnöki Tanács döntésének értelmében. Nincs szükség hivatalra, azonban arra nagyonis szükség van, -miután talán több kapcsolat is lesz az állam és az egyházak között a közeljövőben, mint amennyi eddig volt - hogy meglegyen az állandó párbeszéd-fórum, a kapcsolat-

(Vasárnapi újság)

tartás fórumai. Melyek lesznek ezek? A közeljövőben megalakul, - létrehozására már kimondta a döntést a Minisztertanács - az Országos Vallásügyi Tanács. Ez az a testület, amely a minisztereelnök(? - bakizik, érthetetlen) vezetésével és a művelődési miniszter alelnökségével, az egyházi vezetők részvételével hivatott arra, hogy megvitatson minden fontos, az egyházakat, a vallásos, hívő embereket érintő kérdést; adjon vélmeényt, tanácsot, szükség esetén persze kritikát és bírálatot is az állami működés és kormányzati működés legkülönbözőbb kérdéseiben. Ezeket a tanácsokat meghallgatja természetesen - a dolgok normális menete ez - a kormányzat, döntései meghozatalánál figyelembe veszi ezeket. Ennek az Országos Vallásügyi Tanácsnak titkárságaként jön létre a Minisztertanács Egyházpolitikai Titkársága. - Ennek vagy a vezetője.

- Ennek vagyok a vezetője. Ennek természetesen semmiféle hatósági jogköre nincs. És jó is, hogy így van. Kislétszámú háttérapparátus kialakításáról van szó, ahol képesek lesznek az ott dolgozók segítséget adni, tanácsokat adni a kormányzati munkához és természetesen kapcsolatokat építeni is. Ezen túl, a Művelődési Minisztérium jogkörei megnöttek a közelmúltban, tekintve hogy néhány olyan hatósági jogkör, amelynek megszüntetésére nem volt lehetőség, - művelődési miniszter - és a széleskörű állami kapcsolatépítés feladata is jórészt az ő munkaterületére fognak hárulni.

- Mennyire hasonlít ez az új szervezet az egykori Vallási és Közoktatásügyi Minisztérium két osztályához, - mely az egyházügyekkel és az egyházpolitikával foglalkozik -, vagy tlaán ez az intézmény közelebb áll mégiscsak a korábbi Á. Egyházügyi Hivatalhoz?

- Talán a válaszban illetékesebb a művelődési miniszter, de abban teljesen biztos vagyok, hogy nem áll közel a hajdani Egyházügyi Hivatalhoz, hiszen itt semmiképpen sem lesz cél és módszer az ellenőrzés, hatósági jogkörök megvalósítása, hanem az együttműködés, a kapcsolatfejlesztés, - ahogy ezt GLATZ Ferenc nemrég kifejezte - "az egyházak menedzselése", segítése, a társadalom egésze szempontjából hasznos tevékenységünk elősegítése.

- Talán hallottad a VÚ-ban, vagy olvastad a MAGYAR NEMZET-ben azt a levelet, amit a minisztereelnökhöz írtak és amire a VÚ-ban ... Miklós válaszolt? Ez a nyílt levél azokkal a kétségekkel foglalkozik,

(Vasárnapi újság)

mely kétségek most az egyházi körökben, illetve a civil keresztény társadalomnál jelentkeznek.

- Természetesen ismerem a levelet is, ismerem a választ is. Két megjegyzésem van rá: először is az, hogy jó, hogy ilyen levél íródik, mert a témával kapcsolatos félreértéseket el lehet oszlatni. Másodszor: érthető az, hogy az emberekben - vallásos, vagy nem vallásos emberekben is - van egy bizonyos félelem a visszarendeződéstől, cégtáblacseréktől és hasonló negatív jelenségektől. A levelekre válaszolni kell. Én azt hiszem, hogy az államtitkár válasza korrekt, kimerítő és helyes volt.

- Nagyon örültem mindkét levélnek, mert hallatlan tisztességes volt a hangvétele mind a kettőnek. A kérdés továbbiakban is fennál: mi van a megyei, volt egyházügyi hivatalnokokkal?

- A megyei tanácsoknál megyei egyházügyi titkárok működtek korábban, akiknek, a korábbi feladatoknak megfelelően, voltak hatósági jogköreik. A jogkörök megszűntek, - természetesen - fennmarad azonban ott is a kapcsolatépítés-ápolás, a kapcsolatfenntartás....

- És tudják ugyanazok az emberek, akik korábban hivatalnokként beleszóltak konkrétan az egyházi ügyekbe?

- Embere válogatja. Van olyan, akinek feltehetően más munkaterületen kell élete és munkája folytatását megtalálni. Egyébként ez a megyei tanácsok szuverén döntési hatáskörébe tartozik, hogy miképpen oldják meg ezt a feladatot.

- TE most könnyű helyzetben leszel ennél a kérdésnél, mert már nem, de fel kell tennem majd egy következő beszélgetésben, egy magyarországi főpapnak is felteszem. Azt mondják sokan - és most idézni fogok egy római katolikus plébánost -, hogy a katolikus békepapi mozgalom korszaka lejárt. Magyarországon egyetlen egy papról, lelkeszről egyetlen egy egyház sem mondhat le, mert kevesen vannak, viszont ez a mozgalom - és itt az idézet pontos lesz - "mondjon le prepotenciájáról és agresszivitásáról az egyházi életen belül!" - Mi erről a véleményed?

- Először is, hogy ez mindenképpen az egyházi életen belül, a szuverenitás, az önállóság, a függetlenség elvének megfelelően elrendezendő kérdés. Én jól tudom azt, hogy ez a papi békemozgalom a katolikus egyházban 1950-ben kezdődött el.

- Nem kis mértékben az állami hivatal intenciói alapján.

(Vasárnapi újság)

- Talán akkor még nem is létezett a hivatal, de tkp. igazad van, erről van szó, és ahhoz az időszakhoz sok, nagyon rossz emlék fűződik-fűződhet. Általam is látott dokumentumok is bizonyítják. Én a papi békemozgalommal már jóval később, az elmúlt esztendőben kerültem kapcsolatba, akkor, amikor korábbi munkahelyemen, az Országos Béketanácsnál dolgoztam, ismerkedtem meg általam akkor is, azóta is tisztelt olyan egyházi vezetőkkel, akik részt vettek a békemozgalomban. Én nem akarom a múlt hibáit mentegetni, a bűneit se tisztázni, de azt hiszem, hogy más volt az a mozgalom 50-ben, 55-ben, 60-ban és más 85-ben, vagy 88-ban. Hogy mi lesz a további sorsa? - ezt nem államilag, nem kívülről, nem beavatkozásimódszerekkel, hanem teljesen az egyház önállóságára bízva kell elhatározni, eldönteni. Belügy tehát, amibe nem kell beavatkozni.
- Még egy kérdést fel kell tennem, mert szóba hoztál egy szót: "dokumentum". Szóbeszéd volt, hogy amikor az Á. Egyházügyi Hivatal megszűnőfélben volt, egy sor dokumentumot teherautószámra megsemmisítettetek.
- Valóban szóbeszéd volt, és maikor a szóbeszédet hallottam, én úgy reagáltam, mint mondjuk az a főkönyvelő, akit a pénztár ellopásával vádolnak; azaz, meg kell nézni, hogy megvan-e. Kértem az Országos Levéltár ellenőrzését, - sok-sok, szűrőpróba jellegű ellenőrzést elvégeztek - és mindent a helyén találtak. Én akkor is mondtam, azóta is állítom, hogy minden dokumentumért, ami a hivatal levéltárában van, akár most is fejemmel kész vagyok felelni, de tartozom a hallgatók tiszteletének azzal, hogy elmondjam, honnan van ez a történet. Hisz' valóban, miként mindenféle, papírokkal foglalkozó intézmény, itt is előfordult az, hogy felhalmozódott rengeteg sok, kidobásra teljeségel megérett, régi, újság, folyóirat, kidobandó olyan papír, ami nem levéltárilag megőrzendő irat. És ezeket, - mint ahogy szokás is - elszállították annakidején a zúzdába és a..... Ezek között, - hangsúlyozom még egyszer - egyetlen egy olyan papír nem volt, ami megőrzésre - az előírt szabályok szerint megőrzésre - szoruló irat, vagy dokumentum nem volt.
- Ezt csak azért kérdeztem meg, mert hiszem és bízom benne, hogy a magyarországi egyházak életében és történetében most véget ért egy korszak. Egy olyan korszak, melynek dokumentumai az egykori ÁEH. kezében

(Vasárnapi újság)

voltak, és ezekre a dokumentumokra egyszer majd szükség lesz, - menet közben szükség lesz - hogy egészen pontosan és egészen tisztán láthassunk egy korszakot a magyarországi egyházak történetében-életében. - Magam is ezt hiszem. Ezek a dokumentumok, - nem akarok nagyon szerénytelen lenni - de valamiképpen - mint más levéltárak anyagai is - történelmünk részét képezik. Múltunk részét képezik, ezt pedig látni-bevallani feltétlenül szükséges.

-

HÍREK:

8.00 h

NÉMETH Miklós miniszterelnök megerősítette, hogy jövő év június 8-áig szabad és demokratikus választások lesznek hazánkban. ---(Ism.)

A tegnapi megtartott időközi képviselői választások közül csak Gödöllőn sikerült betölteni a megüresedett országgyűlési tiszteletet.---(Isméltés.)

A Közös Piac külügyminisztere szerint Európa térképe átalakulhat, ha a térség keleti részében sikerül megvalósítani a reformokat.--(Ism.)

Spanoylroszág hivatalos jegyzékben tiltakozott Csehszlovákiánál, mert megtagadták A.Dubcek volt pártvezetőtől a kiutazási engedélyt.---(Ism.)

Az Egy.Államokban kisiklott és kigyulladt 14 vegyianyagot szállító tartálykocsi. A hatóságok minden 400 embert kitelepítettek a baleset színhelyéről, mert mérgező gázok keletkeztek a tűzben. Eddig hét embert vittek kórházba légzési problémákkal.

Kabulban legkevesebb 43 ember vesztette életét és százan megsebesültek, amikor az afgán lázadók tegnap este nyolc rakétát lőttek ki a városra.

Időjárásjelentés: ---

-

(Vasárnapi újság)

A VÚ-ot hallják. Telefonszámaink: ---

Ugyebár nemcsak az írásnak és az újságírásnak van stílusa, - hogy hevült, vagy meditáló, vagy gyorsan replikázó - hanem az újságolvasásnak is. Erre jó példa CSURKA István író most következő szavai:

- (CSURKA) Igen sokakban keltett megütközést a budapesti MSZMP pártbizottság október 23-ával kapcsolatos állásfoglalása. "Legyen a Nemzeti Kiegyezés Napja október 23-a" - javasolja a Tisza Kálmán téri székház. Mielőtt egyet is suhintanánk, állapítsuk meg mivel van dolgunk. Ez egy kísérleti léggömb! Az MSZMP ezt azért eresztette fel, hogy megnézzze, milyen a széljárás odakint, Pártházon kívül. Mert másként kell sűrögni-forogni, ha az ellenzék netán készséget mutat és másként, ha lelövi. Egyenetlenség szítására pedig mindenképpen alkalmas egy ilyen sárkányeresztés. Vagyis ez már egy választási kortesnyilatkozat. Az lesz a nyerő, - vélik a BP PB-n -, aki először ölti fel a nemzeti kiegyezés nyomtatott pólóingeit. Így kezeljük hát most mi is ezt a kis luftballont; - választásilag. Nagy botorság volna részünkről, ha repülőerődnek néznénk ezt a kis papír- és gumiszerkentyűt. Figyelem MSZMP! Csak csúzli van a kezünkben! A javaslat el van hibázva. Ez nem szokatlan. Híjjával van az erkölcsi érzéknek.

- Ez sem. - Kapkodnak a budapesti kommunisták. Ez viszonylag új jelenség, de érthető. Közülük nagyon sokan áhítják már a nemzeti kiegyezést, ami az ő szemükben nem volna egyéb annál, mint hogy minden bűnük el van fejejtve. S némelyek még egy kis, ez alkalomból való ünnepeltetésre is ácsingóznak. Egy ilyen erkölcsi képtelenségektől hemzsegő javaslat azonban rossz fényt vet a javaslattevő intézményre. A hagyományos magyar erkölcsi rendben, a szokásban és a tisztességtudásban sarkallatos helye van annak, hogy minden ember tudja magáról, mit illik neki mondania-képviselnie és mit nem. Pap ne pártoljon bigámiát, kupec ne legyen ájtatos. Nincs tisztában a szavak jelentésével az, aki azt ajánlja, hogy a forradalom kitörésének a napja legyen a Nemzeti Kiegyezés Napja is. Ennek a kecskelogikának a bakugrásával március 15-e pedig lehetne Ferencz Jóska első borotválkozásának ünnepe; október 6-án éltethetnénk Haynaut; április 4-ére pedig hazahozhatnánk vitéz Nagybányai-Horthy Miklós hamvait. Olybá tűnik fel, hogy az MSZMP a választásokon elsősorban a hasadt-tudatúak szavazására számít és ezért idejekorán elkezdi a hasítást. A pártbizottság szó-

(Vasárnapi újság)

vivője szerint "az 1956-os népfelkelés kezdőnapját, - kiemelés tőlem - október 23-át, egy demokratikus nemzeti népmozgalom jellemezte. Majd később, "ebben az értelemben e nap - kiemelés tőlem - szellemiségét elődnek tekintik, az elmúlt 40 év reformkezdeményezései között tartják számon." Mi bukkan elő ezekből, MAGYAR HÍRLAP alapján idézett mondatokból? Az, hogy fel akarják szeletelni a forradalmat. El tudnák képzelni, hogy meg tudják ünnepeltetni október 23-át úgy a magyar néppel, hogy október 24-e, 25-e és november 4-e ne legyen benne. Ez az új szalámi-politika. REformszalámizás, avagy naptárszalámizás. El kell ismerni, töletes! Egyes napokat vállalnak, másokat nem. Egyes napokat csinosra, közösrózsaszínre fíngálnak, másokat - a sötéteket, amelyeken sok az általuk megölt magyar; amelyek feketék a gyásztól - meghagynak az enyészetnek. Megjegyzem, ebben a naplásszózásban nincs semmi új. Ezt eddig is így csinálták. Csak tegnap még október 23-át sem vállalták. És hát a fő baj az, hogy nem tudjuk, holnap mit fognak vállalni. Vállalják-e még azt, amit ma vállaltak, vagy bennünket állítanak a falhoz azért, hogy ilyen nemszeretem napok vállalására szorítottuk őket. Lehet, hogy egy-két nap múlva megint november 4-ét választják? És 23-a megint "hőbörgés" lesz? - Mert volt az is. Sajnos, emlékszünk! Nem volna szabad ilyen hiteltelen nyilatkozatot tenni akkor, amikor egy másik, ugyancsak reformernek látszó és nyitást hirdető, uralmon lévő kommunista párt a saját népe diákjait löveti halomra, a Mennyi Béke terén. Tankokkal taposták el a fiatal életüket a vén "reformer" Teng katonái. Számunkra október 25-e is a forradalom, amikor a Parlament előtt folyt a mérsárlás, és október 26-a is, amikor Mosonmagyaróvárott, és még december 8-a is, amikor Salgótarjában vérengzett a vívmányvédők pufajkás hada, - immáron KÁDÁR-MÜNNICH parancsára. A mi forradalmi naptárunk márcsak ilyen. Nehéz volna hát nekünk kiegyezést bájolognunk. Csak az egész forradalmat ünnepelhetjük közösen! Egy nappal, - amit "népmozgalom" jellemzett - nem tudunk mit kezdeni. Mi tagadás, persze volt egy kis mozgalom is. Ha csak azokra a máglyákra gondolunk, amelyeken a párttagsági könyvek égtek, már bizonyítva is tudjuk, hogy volt egy kis élénkség a terepen. Dehát sajnos nem arra szólít fel bennünket a BP PB, hogy segítsünk megünnepelni néhány veteránját párttagsági könyve elégetésének 33-ik évfordulóján. Vagy rendezzünk netán egy nagy, össz-

(Vasárnapi újság)

nemzeti szalonnasütést? A párt hozza a tűzrevalót, mi leakasztjuk utolsó avas, ÁFA-val füstölt tábláinkat a padlásról, nyársakat meg kérünk a SOROS-Alapítványtól, - nehogy véletlen kimaradjon a buliból. No, de idézzük tovább a július 19-i MAGYAR HÍRLAP-ot: "Beleértik a mostani ellenzéki szervezetek közül mindazokat, - közvetíti a nyilatkozó titkár szavait a lap - akik a nemzet iránt érzett felelősségtől áthatva készek a nemes cél érdekében együttműködésre. E tárgykörben konkrét megbeszéléseket kezdeményeznek, elsősorban a Történelmi Igazságtétel Bizottsággal." - Kicsit csörög a szóvirág-csokor. Leginkább a második mondata szorul pontosabbá tételre. Ezt helyesen úgy kellett volna mondani, hogy "folytatjuk a megbeszéléseket a Történelmi Igazságtétel Bizottsággal a következő nagy ünnep elnemetítlenítése és reformkommunista kommunistára átfestése tárgyában. Ezek a tárgyalások eddig si gyümölcsözőeknek bizonyultak." A TIB-nek tehát nincs több dobása! A TIB nem ellenzéki szervezet! A TIB éppen abban mutatkozott álságosnak és magamutatogatónak, amire vállalkozott: a történelmi igazságszolgáltatásban. Afelől, hogy október 23-a reformkommunistára átmázolásában is készséges partnere lenne a hatalmi elitnek, nincsen kétségünk! Dehát egyszer volt Budán kutyavásár. Végezetül nagyon komolyra fordítva a szót; van ezen a léggömbön egy felirat, amelynek elovastán összeszorul a szívünk: a "nemzeti kiegyezés". Mi inkább kibékülésnek és megegyezésnek mondanánk, de ez most nem számít, mert amit jelent, azt mi is óhajtjuk. Ha nem tudunk megegyezni, elpusztulunk, TIB-estül, Tisza Kálmán terestül, ellenzékes-tül, és azokat is magunkkal rántjuk a pusztulásba, akik semmiről sem tehetnek; teszem azt a székelyudvarhelyi, csíkszeredai magyarokat, meg a maradék kassai polgárokat. Hogy aztán már a hazai hallagtag többségről, azokról, akiknek mindent köszönhetünk, szó se essék. Ezért hát legyen nemzeti kibékülés októberben! Legyen, mert lennie kell, most azonban mi mutatjuk fel a forradalom lyukas zászlait és mi esküszünk fel vérben fogant végzéseire, mi, akik eddig hallgattunk. Önök pedig, - MSZMP-sek, kommunisták és reformkommunisták - jöjjenek hoszszú, tömött sorokban a mi ünnepünkre, némán és lehajtott fejjel. Ez csak így becsületes és csak így történelmi igazságtétel. És akkor mi, másik magyarok, akik eddig hallgattunk és lehajtott fejjel a szélen ácsorogtunk, mi majd odamegyünk önökhöz és nyújtjuk a kezünket. Ez lesz a magyar megegyezés, másként nem lehet!

(Vasárnapi újság)

Kedves hallgatóink, ugye ismerik ezt a szót, hogy "ez kérem nem elég az üdvösséghez!" - szokták mondani arra, aki nem teszi meg mindazt, amit megtehetne, hogy valami megvalósuljon. Hát kérem, az üdvözülés, az ugyanis, az üdvösség, az egy vallási és teológiai alapfogalom, de voltaképpen nem is teológiai szakkifejezés. A nagy kérdés az - a most következő beszélgetésben, amelyet Zelei László folytatott a római katolikus Hittudományi Akadémia teológiaprofeszorával, NYÍRI Tamással -, hogy üdvözülhet-e a nemhívó, de tisztességes ember?

- (--- A professzor a beszélgetés során elmondja, hogy az anonym-
kereszténység az Evangélium tanításával összhangban, az üdvösség
föltétele nemcsak a hit, de a hit kritériumának megfelelően élő,
nemhívó ember is üdvözülhet.--- Krisztust követheti olyan ember is,
aki életében soha nem hallott a vallás tanításairól. ---)

- o - oOo - o -

PETŐFI-adó

HÍREK

9.00 h

(--- Rossz vétel. ---)

- o - oOo - o -

PETŐFI-adó

HÍREK

10.00 h

Az Országos Választási Elnökség pótválasztásokat írt ki augusztus 5-ére Kecskeméten, Kiskúnfélegyházán és Szegeden, mert tegnap nem sikerült dönteni az országgyűlési képviselők személyéről. Egyedül Gödöllőn volt eredményes választás. --- (Ism.) Szegeden és Kecskeméten a szavazásra jogosultaknak több mint a fele nem jelent meg az urnánál, Kiskúnfélegyházán pedig a három jelölt közül egyiknek sem sikerült megszereznie az érvényes szavazatoknak több mint a felét.

(hírek, 10,00 h)

A Közös Piac teljes mértékben támogatja a magyar, a lengyel és a szovjet politikai reformokat és a gazdaság liberlizálását.---(ism.) A kelet-európai országokkal a kétoldalú szerződések alapján fogja bővíteni együttműködését a Közös Piac, amely a kapcsolatok és a segítség konkrét formáját mindig az egyes államok feltételeihez igazítja. Az Európai Közösség egyébként változatlanul azt javasolja, hogy Kelet-Európában vezessenek be reformokat gazdasági téren a piac szerepének erősítéséért, a tulajdonformák bővítéséért és a költségvetési hiány csökkentéséért, mert csak így lehet bekapcsolódni a világgazdaságba és így növelhető az életszínvonal is.

Spanyolország hivatalosan tiltakozott Csehszlovákiánál, amiért a prágai kormány megtagadta a Madridba szóló kiutazási engedélyt A.Dubcektől.---(Ism.)

Kambodzsai komránycsapatok vietnami tüzéregységek támogatásával megpróbálják elhárítani a Vörös Kmerek offenzíváját, amelyet az ország északnyugati részén indítottak. Vietnami katonai források szerint mintegy 3000 Vörös Kmer kezdett támadást a térségben a komrányerők ellen. A katonai akciók megfigyelők összefüggésbe hozzák azzal, hogy Párizsban a kambodzsai kormány és az ellenzék képviselői újabb tárgyalást kezdenek a rendezésről.

Felfüggesztették az angolai polgárháború befejezéséről 14 éve folyó tárgyalásait a luandai kormány és a vele szemben álló Unita, ellenforradalmi szervezet képviselői. Nyolc nap múlva találkozhatnak újra, hogy megvitassák a nézeteltérések elsimítására tett javaslatot, amelyet a közvetítő zairei elnök foglamazott meg. Az indítvány szerint az egy hónapja kötött tűzszünet ellenőrzésére forró drótot, távközlési kapcsolatot kellene kiépíteni a szembenálló felek között Angolában.

Kórházba vitték Pinochet tábornokot, a chilei katonai junta vezetőjét. Az első jelentések sérv gyanújáról szólnak, egyelőre nem tudni, hogy szüksége lesz-e a műtétre a 73 éves tábornoknak.

Embercsempészek tevékenykednek a nyugati országrészben. A szombathelyi határőrkerület parancsnoka a VASÁRNAPI HÍREK-ben megerősítette, hogy

(hírek, 10,00 h)

a vasfüggöny bontásával párhuzamosan többnyire román és NDK-állampolgárok próbálnak meg átjutni Magyarországról Ausztriába. Csehszlovákokkal és szovjetekkel viszont mindeddig nem találkoztak. NÉMETH István határőrezredes nyilatkozatában elmondta, hogy nemrég egy Romániából áttelepült magyart fogtak el, aki egy nagyobb csoportot próbált átszöktetni a magyar-osztrák határon. A tiltott határátlépés megszervezésért általában több ezer Schillinget kérnek az embercsempészek.

Időjárásjelentés: ---

- o - oOo - o -

PETŐFI-adó

HÍREK

11,00 h

(--- Érthetetlen. ---)

- o - oOo - o -

KOSSUTH - adó

GONDOLAT-JEL - tartalomjegyzék:

11.00 h

- A tankok maradtak, én elmentem, - mondta a Párizsban élő.....
- Hátrányos helyzetbe került a SZU-n belül az orosz kultúra- állítja a szibériai regényíró.
- A magyar Revizor és a pesti Három nővér sikere Európai színházi fővárosában.
- "Elvtársak, tessék konkrétumokat írni" - mondta a KB osztályvezető. Ki, hol, mikor és miért? - A hazai riportirodalomról.
- Kávéház, Mózes-pénz. - A Teresienstadtra emlékezik egy ... (érthetetlen.)
- Mi lesz veled és mi lesz velünk, Petőfi Sándor., Túléli-e a megtalálást a Petőfi-kultusz, vagy ismét egy illúzióval leszünk szegényebbek, és ha igen, melyikkel?

(Az adás szalagon. TAPE: B 56834.)

- o - oOo - o -

KOSSUTH - adó

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

A mikrofonnál: László Péter.

Tartalomjegyzék: ---

Időjárásjelentés: ---

ROSZIG(?) Gábor személyében a gödöllői ellenzéki pártok roszágyűlési képviselőt juttattak be a Parlamentbe. - A tegnapi választáson ugyanis az evangélikus lelkész elnyerte az érvényes szavazatoknak csaknem 70 %-át. --- (Ism.)

A magyarországi ellenzékét keserű csapásként érte a tegnapi pótválasztásokon tapasztalt érdektelenség, - így vélekedik az angol rádió, értékelve a négy választókerületben megtartott választás eredményét. A BBC tudósítója megjegyezte, hogy az ellenzék minden körzetben jelöltjeinek győzelmére számított. A rendkívül alacsony részvételi arány részben a nyári strandidővel magyarázható, de azt is igazolja, hogy a vidék kevésbé vesz részt a politikai életben. A helyi választási elnökséget egyébként az összetorlódott mezőgazdasági munkákat is az érdektelenség okaihoz sorolták.

Újabb részletek váltak ismeretessé NÉMETH Miklós miniszterelnök nyilatkozatából, abból, amelyet a Bild am Sonntag című nyugatnémet lapnak adott. Bonnól jelenti Bernát György:

- "Egyetlen idegen modellt sem akarunk átvenni. Amikor idegen modelleket vettünk át, Magyarország mindig beteg volt, csaknem megnyomorodott" - így fogalmazott NÉMETH Miklós miniszterelnök a ma megjelent Bild am Sonntag című lapnak adott interjújában. A kormányfő arról is beszélt, hogy "pluralizmust kívánunk. Az új Alkotmány véglegesen szakít a sztálinizmussal és a kommunista párt vezető szerepével. Nincs arra 100 %-os bizonyosság, hogy a reformfolyamatban nem következik be visszaesés, a nép azonban nem engedné meg a visszarendeződést. Ez a legfontosabb garancia, de maga a kormány is biztosíték erre - jelentette ki -, a kormány többé nem a párt meghosszabbított karja, hanem önálló hatalmi központ" - mondta ki NÉMETH Miklós. A miniszterelnök ma nem látja lehetségesnek, hogy az ország kilépjen a KGST-ből, bár

(DK)

a szervezet több hátrányt, mint előnyt jelent, - mondta. Magyarország hosszútávú célja az, hogy társulási szerződést kössön a Közös Piac-cal. Az interjúban NÉMETH Miklós kifejtette még, hogy a VSZ-nek politikai szervezetté kell átalakulnia, amelyben nem korlátozzák az egyes tagállamok önrendelkezését, mindenki a saját útját járja anélkül, hogy másokat kioktatna, vagy mások dolgába veavatkozna. Egy Romániával kapcsolatos kérdésre NÉMETH Miklós azt válaszolta, "Ceausescuval nagyon nehéz dolgunk van. Háttények alapján azt mondjuk neki ez fehér, arra ő azt mondja, nem, ez fekete!" Lehetséges-e, hogy a konfliktus kiterjedésével katonai összeütközésre kerül sor a két ország között? - kérdezte a Bild am Sonntag riportere. "Mi nem fogjuk kiterjeszteni a konfliktust, - felelte NÉMETH Miklós - annak nemcsak a magyar és a német kisebbség, hanem maga a román lakosság is szenvedő alanya lenne. Gorbacsov nekünk is és Ceusescunak is megmondta: ebben a kérdésben sem közvetítő, sem békéltető nem szeretne lenni."

-

Az egy héttel ezelőtti tőkés csúcs ígéreteivel összhangban nyilatkozott az Európai Közösség külügyminisztere. --- (Ism.)

Bonn óvja az NDK polgárait attól, hogy a magyar-osztrák határon át próbáljanak Nyugatra és elsősorban az NSZK-ba szükní.

- A nyugat-berlini Rias Rádiónak nyilatkozva a bonni kormány belnémet ügyekkel foglalkozó államtitkára azt fejtegette, hogy a határt őrizik és minden információ szerint elmondható, hogy a szükés semmi esetre sem tekinthető sétának és csak nagyon keveseknek sikerül. Az államtitkár úgy tudja, hogy azokat, akiket elfognak a határon, Magyarországról való kiutasításuk után gyakran őrizetbe veszik az NDK-ban. Ugyanúgy nem járható az az út, ha valaki az NSZK valamelyik nagykövetségére, vagy berlini állandó képviselőjére jut be annak reményében, hogy onnan majd az NSZK-ba távozhat. - Ez ugyanis eddig egyszer sem sikerült. Az államtitkár fölszólította az NDK polgárait, maradjanak hazájukban; hogy a németek újraegyesítése ne a Szövetségi Köztársaságban történjen meg. Íz NDK saájója továbbra sem foglalkozik a határátlépési kísérletekkel, ugyanakkor az NDK utzási irodája az ADN hír-

(DK)

ügynökség útján cáfolta, hogy szünetelnének a csoportos utazások Magyarországra.

László Józsefet hallották Berlinből.

Idekapcsolódik egy magyar lapjelentés is, amely megerősíti, hogy az NDK állampolgárok mind nagyobb számban szöknek át Ausztriába.

- Embercsempészek tevékenykednek Nyugat-Magyarországon és a tiltott határátlépés megszervezéséért több ezer Schillinget kérnek. --- (Ism.)

Külföld:

Szovjet-Abháziában a nemzetiségi zavargások kezdenek áttérjedni az autonóm tartomány határán át, más ... területekre is. - Az immár egy hete tartó összecsapások legalább húsz ember halálát okozták. Az abházok teljes különállást követelnek Grúziától. A nemzetiségi összetűzések miatt tegnap leváltották a helyi miniszterelnököt és helyettesét és menesztettek két körzeti párttitkárt.

A szovjet kommunista párt Külügyi Osztályának vezetője megerősítette, hogy tud a Hitler-Sztálin-paktumhoz csatolt jegyzőkönyvről, amely Európa felosztásáról szólt. Bonnból ismét Bernát Györgyöt hallják:

- Szovjet részről most ismerik el először, hogy valóban létezett egy titkos jegyzőkönyv, amelyet az 1939-es, úgynevezett Hitler-Sztálin paktumhoz csatoltak és amelyben a náci Németország és a sztálini Szovjetunió megegyezett; felosztják egymás között Európát. Ennek értelmében Nyugat- és Közép-Lengyelország Hitlernek jutott, Kelet-Lengyelország és a Baltikum akkor még független államai, - tehát Észtország, Litvánia és Lettország - a Szovjetunió érdekszférája lett. A titkos jegyzőkönyv létezéséről eddig csak Nyugaton beszéltek, most a 2-ik német televízió, a ZDF vitaműsorában magasrangú szovjet politikus, Valentyin Falin, az SZKP Külügyi Osztályának vezetője is kijelenti, hogy tud egy ilyen dokumentumról. "A Hitler-Sztálin paktum" című vitaműsort ma késő este sugározza a nyugatnémet TV. A szovjet televízió nézői augusztus elején látják majd. Itteni szokás szerint

(DK)

már előzetesen közzéteszik az ilyen műsorokban elhangzó legfontosabb megállapításokat, - innen származik az információ. Falint szó szerint így idézi a Welt am Sonntag: "Jóllehet, a forrást nem kritikátlanul szemlélem, kétségtelenül létezik egy titkos kiegészítő jegyzőkönyv." Az első nyugatnémet kommentár ehhez annyit tesz hozzá, hogy a Baltikumban vannak csoportok, amelyek azt követelik, nyilvánítsák semmisnek a három, egykor önálló állam szovjet annektálásához vezető paktumot. Amennyiben ugyanis Falin jelentése hivatalosnak tekinthető, az egyet jelent annak beismerésével, hogy Sztálin hadserege 1940-ben jogellenesen szállta meg a balti köztársaságokat, - írja a Welt am Sonntag című lap.

-

Spanyolország magyarázatot kér Csehszlovákiától, hogy a prágai kormány miért tagadta meg a kiutazási engedélyt A.Dubcektől.---(ism.)

Hazai jelentésekkel folytatjuk a DK-t:

Zsámbékon alig kéttucatnyi ember megalakította az Új Nmezedék nevű állampolgári-közéleti szervezetet, amely a szervezők szándékai szerint az országgyűlési választásokon is fel akar lépni. A tudósító Orosz József:

- Az Új Nemzedék szerint a modellváltást alulról kell elindítani, elvetik a politikai mindenhatóságát és ezért alakítanak egy, véleményük szerint nem hagyományos baloldali politikai szervezetet, mert az általuk képviselt korosztály a meglévők között nem talált megfelelőt. Nem hagyományos az Új Nemzedék Szervezet abban az értelemben sem, hogy egy jólfizető sponzor, a Váltó Kft. áll mögöttük. Ez a korlátolt felelősségű társaság pénzeli a mozgalmat olyannyira, hogy például a szervezet vezetőjének, a KISZ KB-a volt titkárának, aztán a DEMISZ egykori alelnökének, GYURCSÁN Ferencnek állást adott. Ahogy ő elmondta, a 21-ezer Ft-os bruttó fizetését gyakorlatilag csak fel kell vennie. Szerinte a Kft.-nek megéri, hogy valaki főállásban politizáljon és Új Nemzedék néven új szervezetet alakítson.

-

(DK)

Budapesten a Dohány utcai Zsidó Múzeumban megkoszorúzták a cionizmus megalapítójának emléktábláját. Herzl szülőháza helyén ma múzeum áll, félúton a magyar zsidóság fénykorát idéző zsinagóga és a legsötétebb időköt idéző - hamarosan elkészülő - Mártír Emlékmű között. Ennek szimbolikus értelmére figyelmeztett S.Marom, az izraeli érdekképviselő vezetője megemlékezésében. Herzl a cionizmus megteremtője volt és ez a fogalom manapság még magyarázatot igényel Magyarországon. - Legalábbis annyit, hogy alapvetően nem valamiféle agresszív faji ideológia a lényege, hanem az, hogy a szétszórt, megfélemlített zsidóság akkor kezdhet új életet, ha államot alapít, ahol szabadon élhet. Herzl 85 évvel ezelőtt halt meg, jóval Izrael állam megszületése előtt. Az pedig, hogy 1967 óta először Herzl ... újra él, Magyarországon, annak a jele, hogy Izrael és hazánk között a viszony alapvetően megváltozott az utóbbi években.

Márványi Pétert hallották.

Most sport. Földi Attila tudósítását hallják. ---

- o - oOo - o -

KOSSUTH _ adó

12.15 h

HARMINC PERC A FÖLD KÖRÜL - nemzetközi magazin.

Tartalom:

- Egy furcsa filozófiáról, mely szerint a városi parkokban mindig lehet találni egy darab vidéket, viéken viszont sehol sincs egy darabka város.
- Hogyan került az újságok első oldalára egy kamaszfiú nyolcadik helyezése egy sportújságba?
- Kínában valami fejtetőre állt.
- Beszámolunk egy olyan repülőgépről, amely egyfolytában 72 órát tölt a levegőben.
- Akár 25 foga is lehet. Különös ismertetőjele az, hogy Moszkvában található.
- Végül leleplezünk egy titkos. Mégpedig azt, hogy mi az összefüggés az iszonyatos halszak, a kötelező csók és az ágy mellé csempészett(érthetetlen) között?

(Az adás szalagon: TAPE: B-08775. ---)

- o - oOo - o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

16.00 h

A szovjet pártapparátus nemzetközi osztályának vezetője megerősítette, hogy az 1939-es német-szovjet meg nem támadási szerződésnek van egy záradéka, amely Európa felosztásáról rendelkezik. V. Falin a ZDF tv-társaságnak méondta el, hogy a dokumentum pontosan Lengyelország és a Baltikum hovatartozásáról rendelkezik. A közelmúltban elhunyt egykori szovjet külügyminiszter A. Gromiko visszaemlékezéseiben vitatta a Hitler-Sztálin paktum titkos záradékának meglétét.

Japánban a felsőházi választásokon a több mint 30 éve kormányzó liberális demokrata párt az első jelentések szerint elvesztette többségét. A 126 fős felső házban a japán állami tv szerint a liberálisok legfeljebb 36 mandátumhoz jutnak. Mindez azt jelenti, hogy az ellenzékben lévő szocialista párt előretört Japánban. A részvétel egyébként meglehetősen alacsony volt a felsőházi választásokon hiszen két órával az urnák lezárása előtt a szavazásra jogosultaknak mindössze fele adta le voksát.

Éhségstrájkokkal tiltakoztak kiképzésük programja és alacsony színvonala miatt a kievi katonai körzetben tanuló orvostanhallgatók. Erről a történetek pontos idejének megjelölése nélkül számolt be a mai Krasznaja Zvezda. A szovjet katonai újság megírja azt is, hogy a diákok elégedetlenek a hadsereg belüli bánásmóddal. A lap jelentésében megjegyzi, hogy már elkészült az orvostanhallgatók új honvédelmi felkészítési programja, bár az érintettek erről még nem értesülhettek, a terv ismertetését még ugyanis nem tartották időszerűnek a kievi katonai körzetben.

Már vízi úton is menekítik az üdülőket szovjet Abháziából a Fekete tengeri nyaralótelepekről miután vasúton és közúton veszélyes a közlekedés. A turistákat biztonsági okokból katonák kísérik, a személyautó forgalom a városokon kívül nem ajánlott. A helyzetet súlyosbítja, hogy a vasutasok egyrésze változatlanul sztrájkol Abháziában. Újabb nyaralókat továbbra sem fogadnak.

(hírek, 16)

Letette az esküt az új olasz kormány. A G. Andreotti vezette 32 ragú kabinetben a korábbihoz képest eggyel kevesebb kereszténydemokrata és eggyel több liberális politikus kapott megbízást. 11 miniszteri posztra került teljesen új ember az olasz kormányban.

Javul a nyugatnémet külügyminiszter egészségi állapota. H-D. Genschert holnap kiengedik az intenzív osztályról. A bonni politikus csütörtökön került kórházba szívinfarktussal.

Az ENSZ főtitkára egyelőre nem lát lehetőséget arra, hogy növeljék a világszervezet katonáinak számát Namibiában. Perez de Cuellar erről azután beszélt, hogy találkozott a dél-nyugat-afrikai népi szervezet, a SWAPO vezetőjével. Az ENSZ katonai erőinek megerősítésére azért lenne lehetőség, mert változatlanul harcok vannak a dél-afrikaiak támogatását élvező fegyveresek és a SPAWO erői között .

Felfüggesztették a tárgyalásokat az angolai polgárháború befejezéséről. A luandai kormány és a vele szemben álló Unita ellenforradalmi szervezet képviselői. A közvetítő zairei elnök látva a nézeteltéréseket, ugyanis konkrét javaslatot tett az egy hónapja kötött tűzszüneti megállapodás végrehajtására. Távközlési kapcsolat kiépítését indítványozta a szembenálló felek között. Erről a következő 8 napban alakítja álláspontját a luandai kormány és az Unita, hogy aztán újra kezdődjenek a megbeszélések a 14 éve tartó angolai polgárháború befejezéséről.

Időjárás: ---

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

18.30 h

Hazánkban a tegnap esti időközi képviselő választások egyetlen megválasztott jelöltje a gödöllői Roszig Gábor evangélikus lelkész, a helyi ellenzéki szervezetek összefogásának tulajdonítja sikerét. Hangsúlyozza, hogy ez modellként szolgálhat az ország más településeink működő ellenzéki szervezetek számára is. Roszig Gábor az országgyűlésben ahhoz az irányzathoz lovum csatlakozni, amelyet KIRÁLY Zoltán neve fémjelez.

Szegeden, ahol a választópolgárok érdektelensége miatt meg kell ismételnünk a szavazást, a MDF jelöltje, Raffai Ernő vállalja az újabb megmérettetést. Dobozi Levente független jelölt viszont még nem döntött.

Kecskeméten hasonló ok, vagyis az érdektelenség miatt rendeznek pótválasztást augusztus 5-én. MDF nevében indult Debreczeni József közölte, hogy mivel ő kapta a legtöbb szavazatot, a SZDSZ-nek jelöltje Farkas Zoltán a korábbi megállapodás alapján visszalép a javára. Szintén nem vállalja az újabb jelölést az MSZMP reformkörének színeiben indult Gráner Gyula sem. Így egyelőre hárman maradtak, bár a további jelölő gyűléseken újabb nevek is felkerülhetnek a listára.

Kiskunfélegyházán az MSZMP által is támogatott Garai István belgyógyász-orvos kapta a legtöbb, de a megválasztáshoz mégsem elegendő szavazatot. Ő közölte, hogy versenyben marad, két jelölttársa még gondolkodik.

Az MSZMP elnökének és főtitkárának holnap kezdődő moszkvai látogatása előtt Nyers Rezsővel készült interjút közöl az Izvesztyija. A pártelnök júniusi, vagyis az éppen egy hónappal ezelőtti KB_i ülés után nyilatkozva állást foglalt a párt és az állam feladatainak különválasztása mellett. NYERS REzső hangoztatta, hogy a pártállamot jogállamnak kell felváltania. Természetes jelenségnek nevezte, hogy az MSZMP-n belül több platform létezik. Uganakkor hangsúlyozta, hogy a júniusi plénummal elhárult a pártszakadás veszélye.

(hírek, 18.30)

És az MSZMP lezárta azt a szakaszt, amikor védekezni kényszerült a múltban elkövetett hibák miatt. NYERS Rezső megerősítette, hogy az MSZMP a kommunista és a szociáldemokrata hagyományokra egyaránt támaszkodni szeretne. Szrinte a szoc.demokratáknál az ideológia szerpe gyakorlatiasabb. A kommunista pártok évtizedeken át túlideologizáltak mindent.

M. Gorbacsov a bányászsztrájkokról nyilatkozott a szovjet tv-nak. A részleteket Izbéki Gábortól hallják Moszkvából.

- Az óriási bányászsztrájk újabb példa arra, hogy a gazdaság teljes és gyökeres reformja elkerülhetetlen. Ezt a tanulságot vonta le az elmúlt napok eseményeiből M. Gorbacsov, aki a szovjet TV-nek nyilatkozott. A bányászok ugyan a legszélsőségesebb eszközhöz nyultak érdekeik védelmében - mondta - ám követeléseik teljesen megalapozottak voltak. Az SZKP főtitkára, államfő, megerősítette, hogy valóban minden bányászvidékre érvényesek azok a megállapodások, amelyeket a kuznyecki vagy a doni medencében kötöttek. Gorbacsov szerint a megállapodások megkötése, valamint az általa és Rizskov kormányfő által küldött éjszakai távirat nyomán ma lényegesen javult a helyzet, azaz egyre több bányász veszi fel a munkát. Gorbacsov kritikusként nevezte az országot, első sorban a gazdaság helyzetét, és azt is mondta, hogy a munkásosztály nagyon elégedetlen a társadalmi és gazdasági átalakulások tempójával, érdemi változásokat vár most mindenki. Ez mind a politikai bizottságra, mind a központi bizottságra nagy feladatokat ró, de a helyi vezetők sem dolgozhatnak a korábbi módon, hiszen az életkörülményekre, a munkanormákra, és a szociális ellátottságra vonatkozó sok bányász követelést már 2-3 sőt, több évvel ezelőtt teljesíteni kellett volna. Ezekhez nem kellene központi utasítások, és a sztrájk is elkerülhető lett volna. Azt is hangsúlyozta Gorbacsov hogy a sztárok az emberek aktivizálódását jelentik, azt, hogy maguk akarják kezükbe venni sorsuk irányítását. Ami egyértelműen jó. Holnap a bányászsztrájkokról, a megállapodások teljesítéséről tárgyal a szovjet parlament. Erre a vitára meghívták a sztrájkbizottságok képviselőit is. A TASZSZ jelentései szerint a Kuznyecki és a Karagandai medencében már teljes erővel

(hírek, 18.30)

dolgoznak a bányászok, a Don vidékén még 74 bánya áll. Ezekben várhatóan az éjjel vagy hétfőn kezdődik meg a munka.

CS-ban is szükség lenne kerekasztal tárgyalások megtartására a kormány és az ellenzék között. Ezt az a nyilatkozat emeli ki, amelyet a CS ellenzékiek és a lengyel szolidaritás képviselőinek találkozájáról adtak ki. A dokumentum szerint ez a kerekasztal nemcsak CS hanem egész Kelet-Európa jövője szempontjából döntő jelentőségű lenne. A CS elenzékiek méltatták, hogy a Szolidaritás frissen képviselővé választott tagjai első külpolitikai nyilatkozatukban állást foglaltak CS-i reformok mellett. A mostani tárgyalásokon mindkét fél sürgette a CS-i politikai foglyok szabadon bocsátását. A lengyel ellenzékiek nyilatkozatban ítélték el az 1968-as beavatkozást. A Szolidaritás küldöttségében ott volt A. Michnik és Z. Bujak is. A delegáció Prágában tárgyalta F. Thomasek bíborossal és a tervek szerint találkozik W. Havel íróval és A. Dubcekkel is.

A nyémét kancellár kijelentette, hogy kormánya hozzá akar járulni a lengyel gazdasági gondok megoldásához. Kohl úgy fogalmazott, az NSZK segít, hogy Lengyelország is segíteni tudjon saját magán. A kancellár ugyanakkor cáfolta a milliárdos összegekről terjesztett híreket. jelenleg szünetelnek a nyugatnémet gazdasági segítségéről szóló tárgyalások Bonn és Varsó között és H. Kohl az ősz előtt semmiképpen nem látogat Lengyelországba. Kohl az utazást az új gazdasági szerződés részleteinek tisztázásához köti valamint szeretné, hogy Lengyelországban mégiknább tisztázódjanak a belpolitikai erőviszonyok. A Deutschlandfunk rádiónak adott nyilatkozatában azt is elmondta, hogy nem készül hivatalos látogatásra az NDK-ba, de elképzelhető, hogy magánemberként odautazik.

Japánban a több mint 30 éve kormányzó liberális demokrata párt főtittkára elismerte pártja választási vereségét. A szigetországban a felsőházi választásokon az ellenzékben lévő szocialista párt tört előre. megfigyelők szerint a

(hírek, 18.30)

kormányzó párttal szemben igen nagy a kiábrándultság. Főleg a különböző korrupciós és erkölcsi botrányok miatt. A mostani választásokon meglehetősen alacsony volt a részvétel Japánban.

Rómában letette az esküt a G. Andreotti vezette új olasz kormány. Az új kabinetben 13-an őrizték meg régi posztjukat és 11 új miniszter került be a kormányba. Az előző ötpárti koalíció összetételéhez képest, most eggyel kevesebb kereszténydemokrata és eggyel több liberális politikus kapott megbízást. Az olasz kormány az eskütétel után megtartotta első ülését. A következő héten a parlament megbízottja a kormányprogramot és ezután bizalmi szavazásra kerül sor.

Szovjet-Tadzsikisztában államnyelvvé nyilvánították a tadzsikot. A TASZSZ hírügynökség beszámolója szerint az ottani legfelsőbb tanács figyelembe vette a Tadzsikisztánban élő összes etnikai csoport érdekeit, hiszen a lakosság 40 %-a más nemzetiségű. Az oktatásban éppen ezért a jövőben sem használják kötelezően a tadzsik nyelvet. Az orosz nyelvnek ugyanakkor a nemzetek közötti érintkezést kell segítenie Tadzsikisztánban.

Szovjet-Észtország nem észti anyanyelvű lakosságának képviselőiben mintegy 30 ezren tüntettek Tallinban, tiltakozva az észti nyelv használatának kötelezővé tétele ellen.

Kievben éhségsztárjkot tartottak az orvostanhallgatók a katonai kiképzés és az egyetemi oktatás színvonala miatt. A diákok azt kifogásolták, hogy hadseregen belül nem megfelelő a bánásmód, és a katonaeorvosokat sem képezik jól, ráadásul figyelmen kívül hagyják az Afganisztánban szolgált tiszti orvosok tapasztalatait. Az orvostanhallgatók megkérdőjelezték az egyetemeken működő katonai tanszékek létnek jogosságát és azok programját. A katonai körzet parancsnokaival folytatott tárgyalásokon kiderült, hogy a diákok

(hírek, 18.30)

gondjainak jelentős részét már országos szinten vitatják
sőt új honvédelmi kiképzési programot is kidolgoztak a SZU-ban.

Időjárás:

Az ország legnagyobb részén derült , száraz idő várható.
Hétfőn délután a nyugati megyékben megnövekedhet a gomoly-
felhőzet. Hajnalban 15, délután 30 fok közelében alakul a
hőmérséklet. A fővárosban derült, száraz, meleg idő lesz.
Napközben megélénkülő délkeleti széllel, hajnalbn 16,
délután 30 fok valószínű.

PETŐFI ADÓ

HÍREK

21.00 h

Japánban a felsőházi választási vereség miatt lemondását tervezi a miniszterelnök.demokrata párt elnökévé és egyben.....előzeleg korruptió botrány miatt kellett lemondania. A mostani választásokon az ország második legerősebb pártja a japán szocialista párt tört előre. A győzelmet felhasználva a szocialista párt azt akarja elérni, hogy lemondjon a kormány és általános választásokat írjanak ki Japánban.

(ismétlések) ---

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

22.00 h

(A tartalomjegyzék nem érthető a rossz vétel miatt)

-jelöltje ahelyi ellenzéki szervezet
.....hangsúlyozza, hogy.....
szegeden ahol a választópolgárok érdektelensége miatt
meg kell ismételni a szavazást a MDF jelöltje Raffai
Erő vállalja az újabb megméretését.még
nem döntött. Kecskeméten.....rendeznek pótválasztást.
A MDF nevében indult Debreczeni József közölt, hogy mivel
ő kapta a legtöbb szavazatot a SZDSZ-nek jelöltje Farkas
Zoltán a korábbi megállapodás szerint visszalép a javára.
Szintén nem vállalja az újabb jelölést az MSZMP reformkörei-
nek színeiben indult Gráner Gyula sem. Így egyelőre hárman
maradtak. Bár a további jelölőgyűléseken további nevek is
felkerülhetnek a listára.az MSZMP által
is támogatott Garai István belgyógyász orvos kapta a leg-
több, de megválasztáshoz mégsem elegendő szavazatot. Ő közöl-
te, hogy versenyben marad két jelölttársa.....

A történelmi igazságosság helyreállítása nélkül az MSZMP
nem számíthat a társadalom bizalmára. Erről is beszélt
NYERS Rezső az Izvesztyijának nyilatkozva. A szovjet
lap az MSZMP elökének és főtítkárának moszkvai utja előtt
közli az egy hónappal ezelőtt készült interjút. (Ism.)

M. Gorbacsov gyorsan változásokat sürgetett a SZU-ban.
A szovjet vezető a szovjet tv-nek nyilatkozva azt mondta,
hogy a gazdaság átalakításának törvényes keretei már meg-
vannak, de a gyakorlati megvalósítás mindig komoly akadá-
lyokba ütközik. Az elült két hét bányászsztrájkjairól
szólva Gorbacsov kijelentette, hogy a bányászok követelé-
seinek többsége jogos volt, de ezt helyi szinten meg lehetett

(hírek, 22)

volna oldani, de a munkások és vezetők között hatalmas szakadék keletkezett. A szovjet államfő elégedettségét fejezt ki amiatt, hogy a munkások kezükbe vették sorsuk irányítást. Ugyanakkor hozzátette, hogyaz ilyen szélsőséges megnyilvánulások. A bányászsztrájk tanulságaként Gorbacsov kiemelte, hogy változtatásokat nem lehet tovább halogatni a SZU-ban

A donyecki bányászok sztárjkjukkal szinte minden követlésük teljesítését elérték. Ezt az AFP francia hírügynökség jelentette. Tudósítója ugyanis megszerezte a megállapodás egyik példányát, amit a kormánybizottság és a sztrájkbizottság írt alá. Ennek értelmében a helyi bányavállalat teljes pénzügyi és jogi autonómiát.....továbbá a terven felül kitermeltsaját maga értékesítheti. Megállapodás született arról is, hogy új bérnormákat dolgoznak ki. Továbbá szó van új szakszervezeti tisztségviselők választásáról, a szabadságokról a munkavédelemről és az egészségügyi ellátásról is. Az ÁFP pldaként említi meg, hogy a bányászok ezentúl 80 dkg szapant kapnak a SZU-ban.

CS-ban is kerekasztal tárgyalásokat kellene tartani a kormány és az ellenzék képviselőinek. Erről azokon a megbeszéléseken volt szó, amelyen a CS ellenzékiek és a lengyel szolidaritásfolytattak Prágában. A tárgyalásokról kiadott nyilatkozat szerint a CS kerekasztal megbeszélések egész kelet-Euórpára jövője szempontjából döntő jelentőségűek lehetnének. A szolidaritás képviselői találkoztak Thomasek bíborossal és Havel ellenzéki íróval, valamint Dubcek egykori pártvezetővel..... A szolidaritás tagjAINAK prágai ötjával kapcsolatban nyugati hírügynökségek kiemelik, hogy a CS hatóságok sem beutazásukat sem pedig programjaikat nem akadályozták.

A nyugatnémet kancellár moszkvai útját az új gazdasági szerződés részleteinek tisztázásához kötik. Kohl a Deutschalnd funk rádióknak nyilatkozva kijelentete, hogy ősznél korábban nem utazik Lengyelországba. (Ism.)

(hírek 22)

Japánban a felsőházi választási vereség miatt lemondását tervezi a miniszterelnök. (Ism)

Rómában a szentárus és a képviselőház a napokban megkezdi az új kormány programjának vitáját. A Andreotti vezette kabinet letette az esküt és ezt követően megtartotta első ülését. A kormánytagoknak majdnem a felét kereszténydemokrata politikusok töltik be és mindössze 15 új minisztere van a kabinetnek.

Észtországban a hétfőn több mint 30 ezren tüntettek az új észt törvények ellen. A megmozdulásokon a nem észt nemzetiségi lakosok vettek részt ésdöntést kofogásolták. A köztársaság orosz.....lakosai közül sokan sztrájkba léptek. Magáról a megmozdulásról már korábban is érkezett hír, de a néhány ezer tüntetőről volt szó. A sztrájkok miatt Észtországban főleg az oroszok laktaközpontokban komoly fennakadások voltak.

Az izraeli kormány változtatás nélkül jóvá hagyta Shair tervét a megszállt területeken tartandó választásokról. Izraelben ezzel megoldódott a majdnem három hete tartó kormányválság. A kormányfő tervét saját pártja a Likud akarta tovább szigorítani. A másik nagy párt vezére, S. Peres azonban kijelentette, hogy amennyiben a módosítás megtörténik, akkor pártja kilép a koalícióból.

Totóeredmények: ---

Időjárás: ---